

No Pages to Display

બાલ-કિશોર સાહિત્યનાં શ્રેષ્ઠ પ્રકાશનો

વીરગિનાની કથાઓ (૧૦ પુ.નો સેટ)	તા. પા. અડાલજી	૧૮-૨૫
શોર્યકથામાળા (૪૦ પુ. સેટ)	"	૮૨-૦૦
સમાજકથામાળા (૧૦ પુ.નો સેટ)	"	૧૫-૦૦
શ્રેષ્ઠ લોકકથામાળા (૧૦ પુ.નો સેટ)	"	૨૦-૦૦
સંત ચરિત્રમાળા (૬ પુ.નો સેટ)	જેઠાલાલ ત્રિવેદી	૧૧-૩૫
પ્રવાસ કથામાળા (૧૨ પુ.નો સેટ)	ધીરજલાલ ગજજર	૬-૦૦
વિશ્વના વૈજ્ઞાનિકો (૬ પુ.નો સેટ)	"	૧૮-૦૦
બાલ કથામાળા (૧૦ પુ.નો સેટ)	"	૭-૫૦
શ્રેષ્ઠ બાલકથામાળા (૧૦ પુ.નો સેટ)	"	૭-૫૦
જ્ઞાનવિકાસ કથામાળા (૬ પુ.નો સેટ)	"	૬-૦૦
વીર કથાવલિ (૬ પુ.નો સેટ)	"	૧૨-૦૦
જ્ઞાનવિજ્ઞાનમાળા (૧૨ પુ.નો સેટ)	રતિલાલ સાં. નાયક	૭-૨૦
પરીકથામાળા (૧૨ પુ.નો સેટ)	"	૭-૫૦
આનંદકથામાળા (૧૦ પુ.નો સેટ)	"	૨૦-૦૦
છકો અને મકો (૬ પુ.નો સેટ)	જીવરામ જોષી	૧૩-૫૦
મિયાં કુસકી (૧૦ પુ.નો સેટ)	"	૨૫-૦૦
રંગીલા રાજ્ય ગ્રંથાવલી (૧૨ પુ.નો સેટ)	હરીશ નાયક	૧૨-૦૦
રંગકસુંબલ કથામાળા (૧૦ પુ.નો સેટ)	દોલત ભટ્ટ	૧૦-૦૦
રંગમિનારા કિશોરમાળા (૧૦ પુ.નો સેટ)	પત્રાલાલ પટેલ	૨૦-૦૦
આપણી લોકકથાઓ (૪ પુ.નો સેટ)	ડૉ. મંજુલાલ મજમુદાર	૧૧-૦૦
સંસ્કૃત સાહિત્યમાળા (૧૨ પુ.નો સેટ)	વિવિધ લેખકો	૧૮-૦૦
બુદ્ધિચાતુર્યમાળા (૮ પુ.નો સેટ)	શિવમ્ સુંદરમ્	૧૫-૨૫
બીરબલ વિનોદમાળા (૪ પુ.નો સેટ)	ચંદ્રકાન્ત અમીન	૮-૦૦
બાલવિકાસમાળા (૧૨ પુ.નો સેટ)	શ્રીકાન્ત ત્રિવેદી	૭-૫૦
પુરાણ કથામાળા (૧૦ પુ.નો સેટ)	દ્વિતુભાર્ગ્વ જોષી	૧૬-૦૦

શ્રી લક્ષ્મી પુસ્તક ભંડાર : ગાંધીમાર્ગ, અમદાવાદ.

આરંભના માર્ગદર્શક - આલેખના માર્ગદર્શક
સોજરી માઇલી ૭-૧૦-૬૬

ચોજક :
ધીરજલાલ ગજજર

શ્રી લક્ષ્મી પુસ્તક લેન્ડર અમદાવાદ

કુમ્ભ

સોનેરી માછલી /૩
લાખનું નાક/૪૭

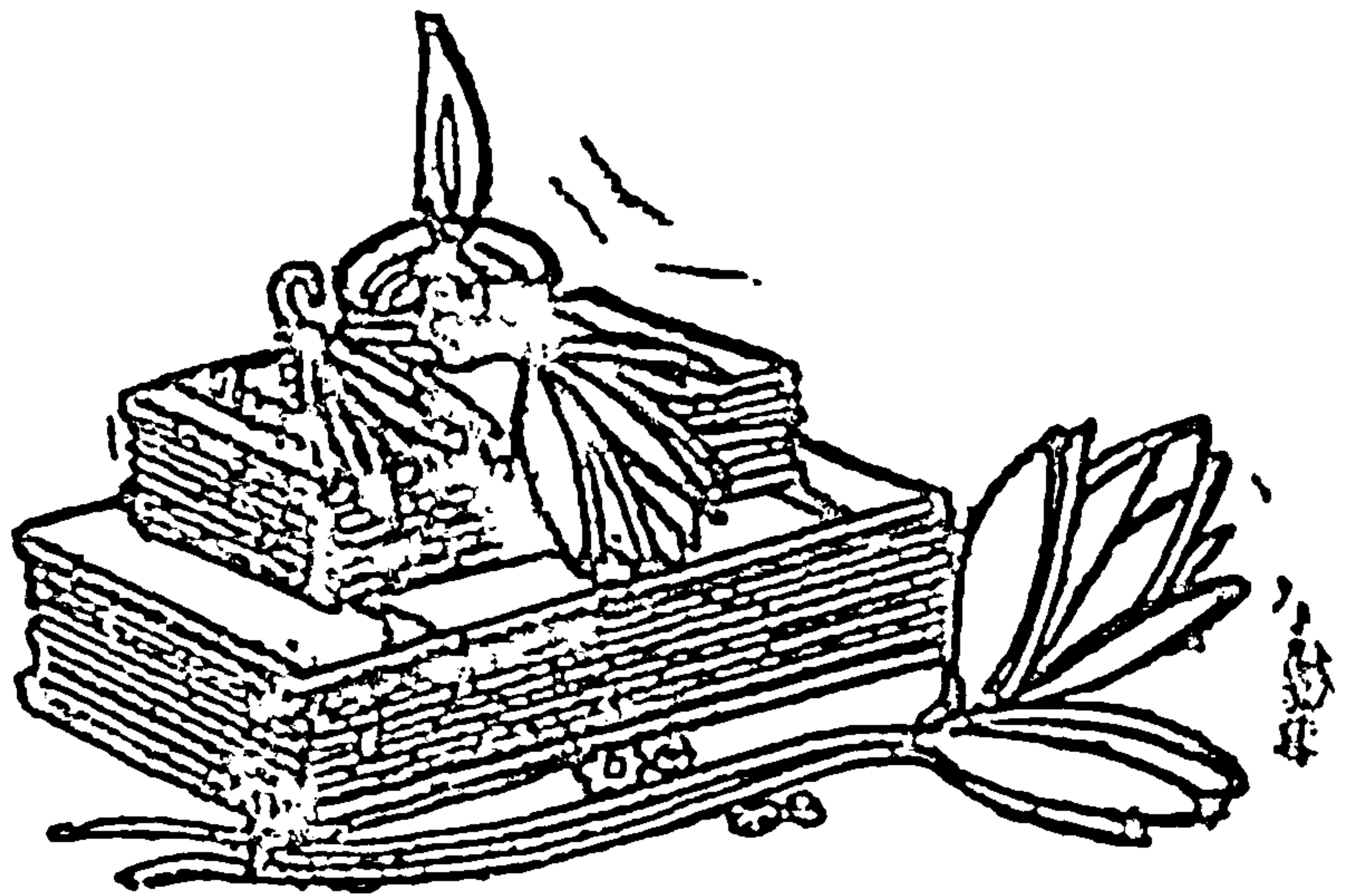

પ્રકાશક : ધનરાજ ધાસીરામ કાઠારી
શ્રી લક્ષ્મી પુસ્તક ભંડાર
૬/૪, ગાંધીમાર્ગ, અમદાવાદ.

શ્રી લક્ષ્મી પુસ્તક ભંડાર

પ્રથમ ૧૯૭૦

કિંમત ૧-૦૦ રૂપિયો

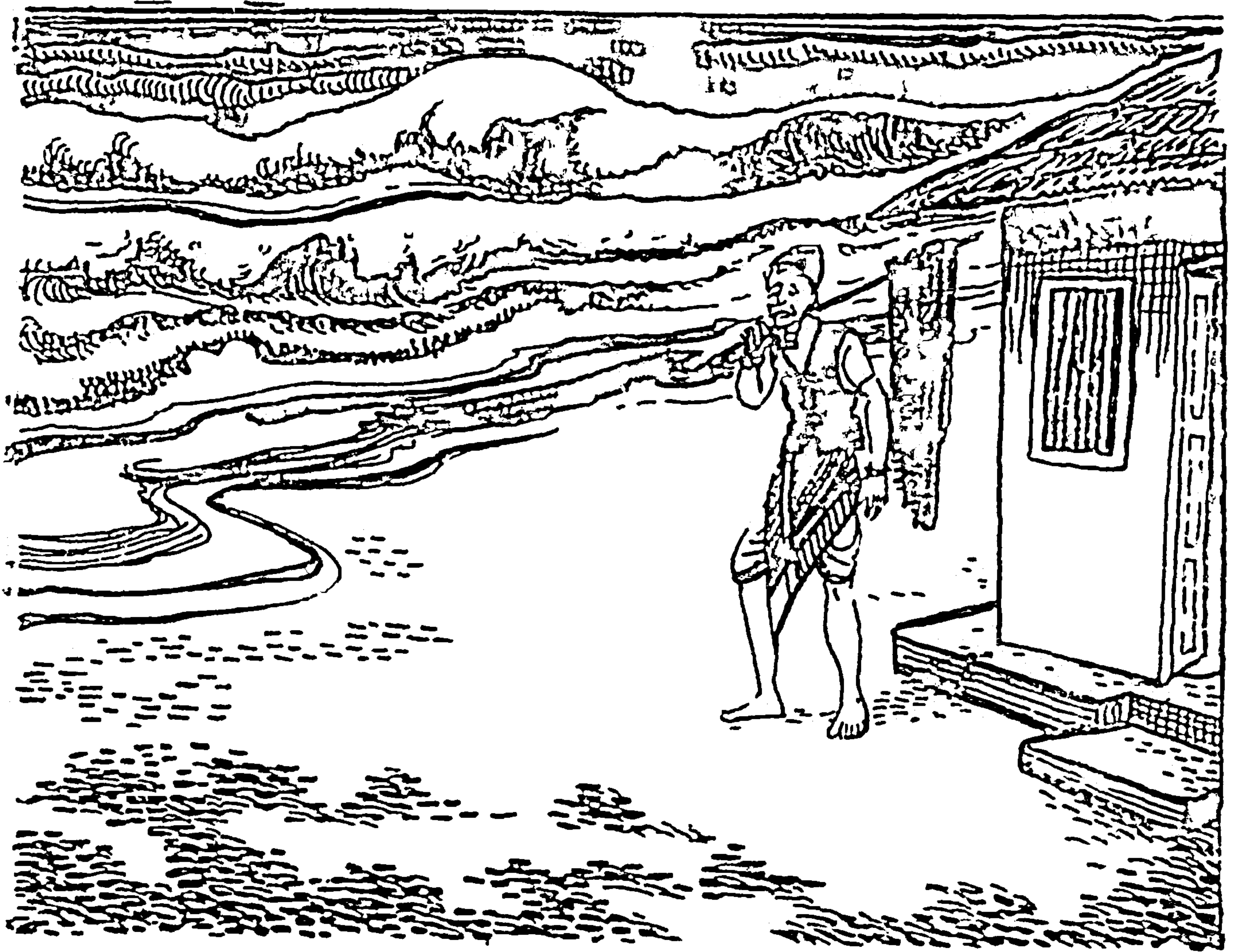
મુદ્રક : શ્રી નિરંજન ટ્રેડિંગ કંપની
ખાડિયા, ચાર રસ્તા,
અમદાવાદ.

સોનેરી માછલી

દરિયા કિનારે હતો.

ધૂધવતો મહાસાગર હતો.

એ મહાસાગરને કિનારે એક ઝૂંપડું

હતું. એ ઝૂંપડામાં એક ગરીબ માછી-
માર રહેતો હતો.

એ માછીમાર ઘરડો હતો.

માછલીઓ પકડીને એ 'પેતાનું'
ગુજરાન ચલાવતો.

માછીમાર નીતિવાળો અને સંતોષી
હતો.

એ માછીમારની એક પત્ની હતી.
એ માછાણનો સ્વભાવ ખરાબ હતો.
એ જરા દોષી અને કચકચિયાણું
હતી.

દુનિયામાં ઘણા દોડો એવા હોય
છે કે જેને કદી સંતોષ ન થતો નથી.

એના જીવનમાં સદાય હાય હાય જ
હોય છે.

આ ઘરડી માછણુનો સ્વભાવ પણ
એવો જ હતો.

બિચારો માછીમાર આખો દિવસ
મહેનત કરે અને સાંજે ટોપલી ભરીને
માછલીઓ પકડી લાવે. માછીમારને

કામમાં મદદ કરવાને તથા એની જાળ
સૂકવવાને બદલે માછણુ તેા ઊલટો
કંકળાટ કરી મૂકે—

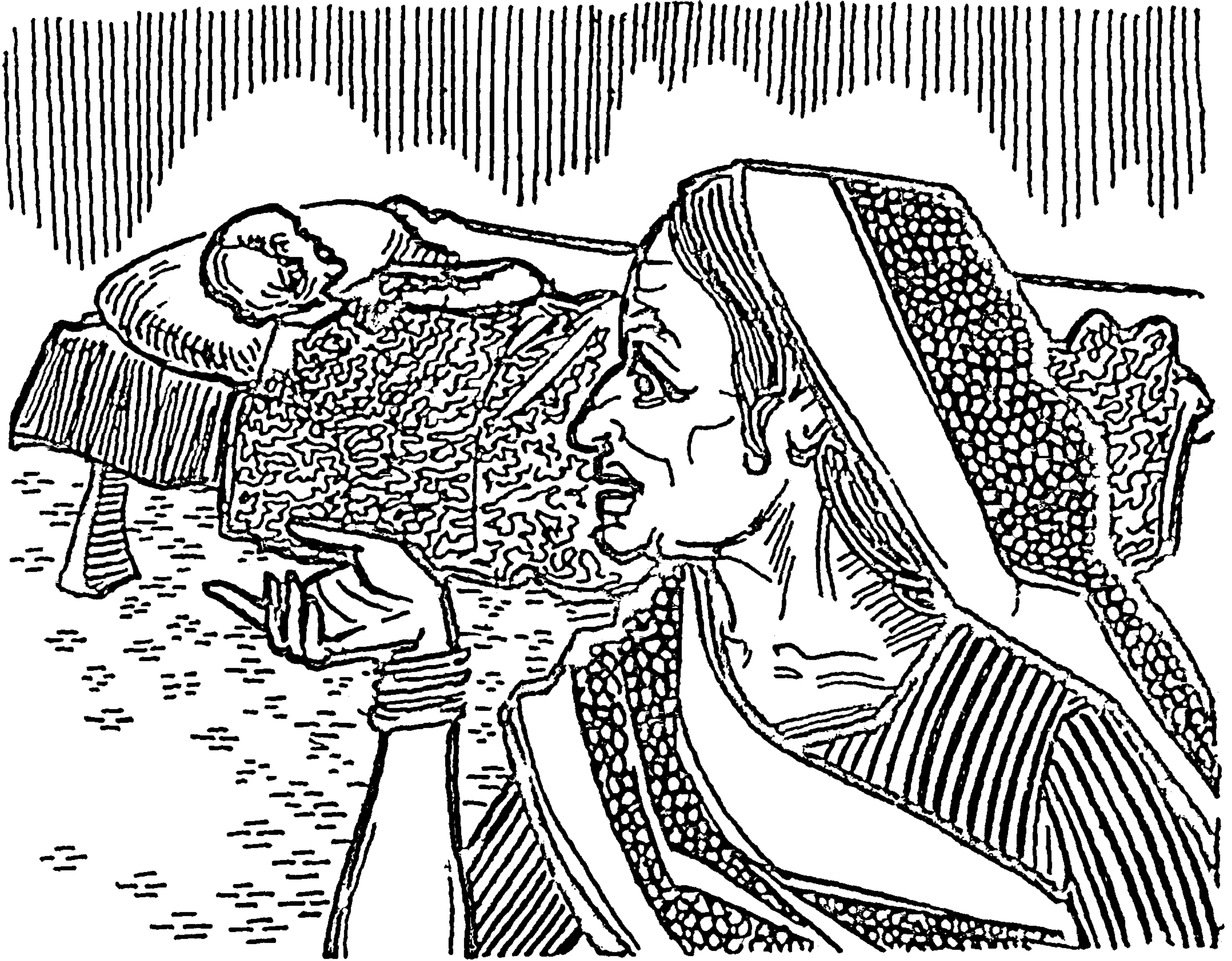
‘ આખા દિવસમાં માંડ એક ટોપલી
માછલીઓ પકડી. હું તેા આખો દિવસ
ઘરમાં વેતરું કરી કરીને થાકી ગઈ. તમારે
તેા લહેર છે, આખો દિવસ દરિયાને
કિનારે બેસી રહેવાનું અને વાંસળી
વગાડવા કરવાની. અને તેા લાગે છે કે
તમને જાળ નાખતાં જ આવડતું નથી,
નહિતર આટલી જ માછલીઓ ન
પકડાય. ’

માછણુ તેા રોજ આવો કંકળાટ
કરતી.

અને માછીમારને માટે પણ આ
રોજનું થયું એટલે એ એના તરફ ધ્યાન
આપતો જ નહિ.

એ છાનોમાનો જમીને સૂઈ જતો.

એણે માછલીઓ પકડવાને માટે
દરિયામાં જળ નાખી, પરંતુ એકેય

માછલી પકડાઈ નહિ એટલે બિચારે
માછીમાર નિરાશ થઈને સાંજે જાળ
વીંટવા લાગ્યો ત્યારે એને જાળ વજન-
દાર લાગી.

એ આખી જાળ બહાર કાઢી ત્યારે
એમાં એક સુંદર સોનેરી માછલી હતી.

એ માછલીને એણે જાળમાંથી બહાર
કાઢી અને હાથમાં લઈ એની ઉપર
ખૂબ વહાલથી હાથ ફેરવવા લાગ્યો.

એટલે સોનેરી માછલી બોલી,
‘ હાહા ! તમે અને છોડી દો, હું
સમુદ્રની રાજકુમારી છું. જે મારી ઉપર

હયા કરીને તમે મને છોડી દેશો તો
તમે મારી પાસે જે માગ્યા કરશો એ
હું તમને આપ્યા કરીશ. તમારી ગરીબી
દૂર કરી દઈશ. ’

આ વાત સાંભળીને ઘંરડા માછી-
મારને સોનેરી માછલી ઉપર હયા આવી
ગઈ.

એણે એ માછલીને પાછી સમુદ્રમાં
ધકેલી દીધી.

કિલ્લોલ કરતી સોનેરી માછલી
ચોતાના રાજસવનમાં પાછી ચાલી
ગઈ.

ત્યાં એની સખીઓ અને એની
દાસીઓ રાહ જોતી જોતી ગભરાતી હતી.

રાજકુમારી સકુશળ પાછી આવી
એટલે રાજભવનમાં ખૂબ ધામધૂમથી
ઉત્સવ ઉજવવામાં આવ્યો.

ખદી સખીઓએ મળીને ખૂબ
ગીત ગાયાં.

પછી મીઠાઈઓ ખાધી.

અને આખી રાત નાચગાન કરી
આનંદ આનંદ વરતાવ્યો.

અને સાંજે પેલો ઘરડો માછીમાર
ખાલી હાથે ઘેર ગયો.

એને ખાલી હાથે પાછો આવેલો
જોઈને પેલો ઘરડો માછણે એને ખૂબ
ખૂબ સંભળાવ્યું.

એટલે માછીમારે એ માછણને
સોનેરી માછલીની સાચેસાચી વાત
કહી સંભળાવી.

ત્યારે માછણે ગુસ્સે થઈને કહ્યું,

‘તમારી આ બધી વાતો ખોટી અને
બનાવટી છે. હું તો તમારી વાત

ત્યારે જ સાચી માનીશ કે જ્યારે તમે
એની પાસેથી નવો નકાર ખાટલો
માંગી લાવશો.’

અને બીજે દિવસે એ ઘરડો માછી-
માર સમુદ્રકિનારે ગયો.

સમુદ્ર તરફ એ હાથ જોડી રાખી
એણે માટેથી પોકાર કર્યો.

‘ હે સોનેરી માછલી ! તું ક્યાં છે ?
જરા મારી વિનંતિ તો સાંભળ. ’

ઘરડા માછીમારની વિનંતિ સાંભ-
ળતાંની સાથે જ એ સોનેરી માછલી
તરત જ પાણીનાં મોજાં ઉપર આવી.

એને જોતાં જ ઘરડા માછીમારે ત્રણ
વખત વંદન કર્યાં અને પછી કહ્યું—

‘ હે સમુદ્રની રાજકુમારી ! મારી
ઘરડી માછણુ માટે લાકડાનો એક નવો
ખાટલો લાવી આપ. સુંદર ખાટલો
જોઈએ હો ! ’

‘ એની ઈચ્છા પૂરી થશે..... ’ આમ
કહી એ સોનેરી માછલી અદૃશ્ય થઈ
ગઈ.

અને ઘેર આવીને એ ઘરડા માછી-
મારે જોયું તો સીસમના સરસ મઝાના
ઢોલિયામાં ઘરડી માછણુ સૂતી છે.

આ જોઈને ઘરડા માછીમારે સોનેરી
માછલીને હજાર વાર ધન્યવાદ આપ્યા.
પરંતુ એ અસંતોષી અને દોષી

માછણુથી સહન થયું નહિ. એ તો
નિસાસા નાખીને બેઠી,

‘લાકડાનો ખારદો આપવો એ તો
કંઈ મોટી વાત છે. એને માટે આટલા
બધા ધન્યવાદ એને શાના આપો છો ?
એને કહો કે આ પણી આ મૂંપડીની

જગ્યાએ સરસ મકાન બનાવી આપે.

ખીજે દિવસે સવારે પાછો એ ઘરડો
માછીમાર દરિયાકિનારે ગયો. ત્યાં
જઈને એણે ફરી પોકાર કર્યો-

‘ હે સમુદ્રની રાજકુમારી ! તું
ક્યાં છો ? મારી વાત સાંભળ ! ’

આ સાંભળીને સોનેરી માછલી
ફરી પાછી સામે આવીને ઊભી રહી.
ઘરડા માછીમારે ત્રણ વખત માથેથી
ટોપી ઉતારીને એને અભિવાદન કર્યાં
અને પછી કહ્યું-

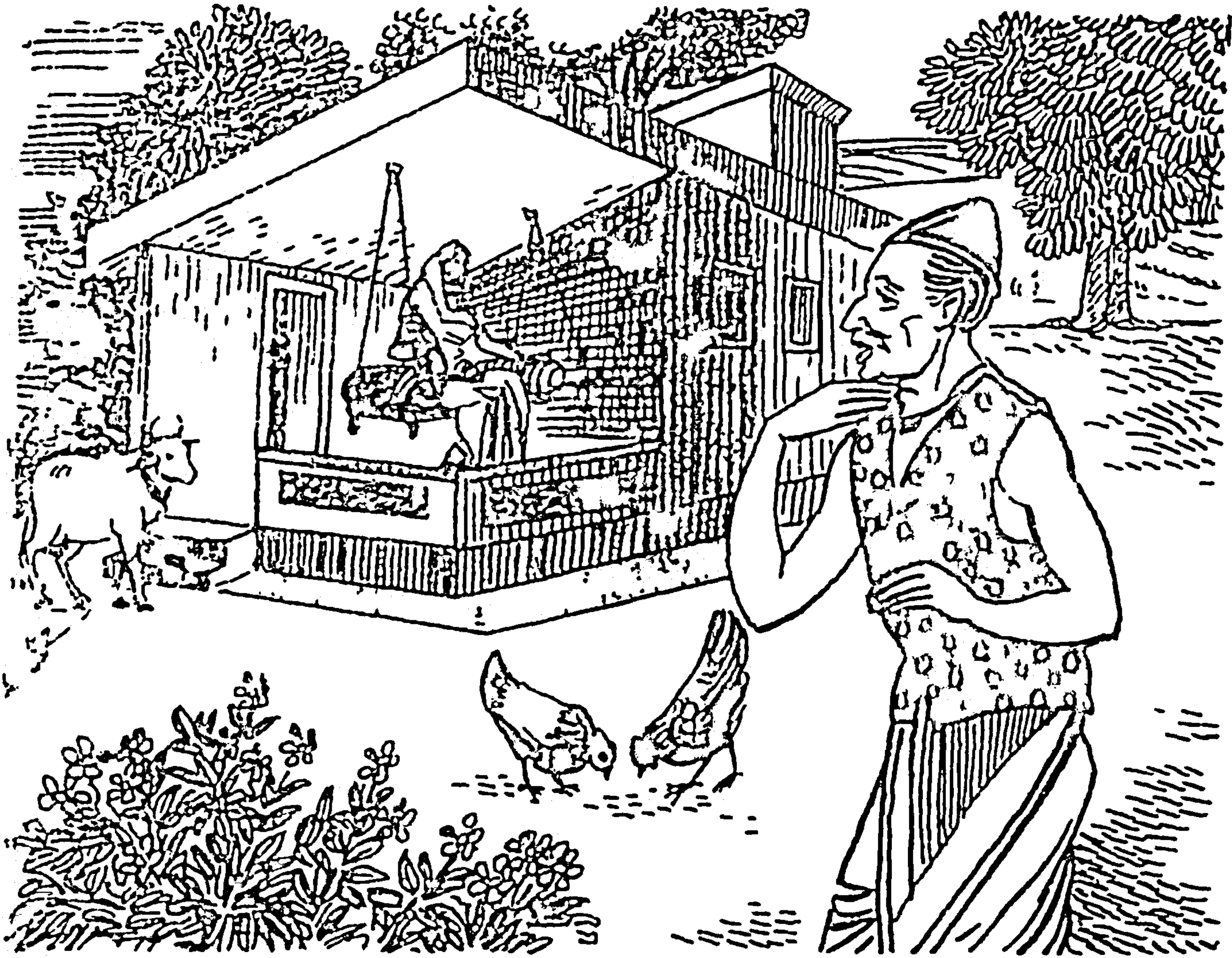
‘ હે રાજકુમારી ! મારી માછાણને
ઝૂંપડામાં તકલીફ પડે છે. એટલે
એની જગ્યાએ એક સરસ મઝાનું
પાકું મકાન બનાવી દો.’

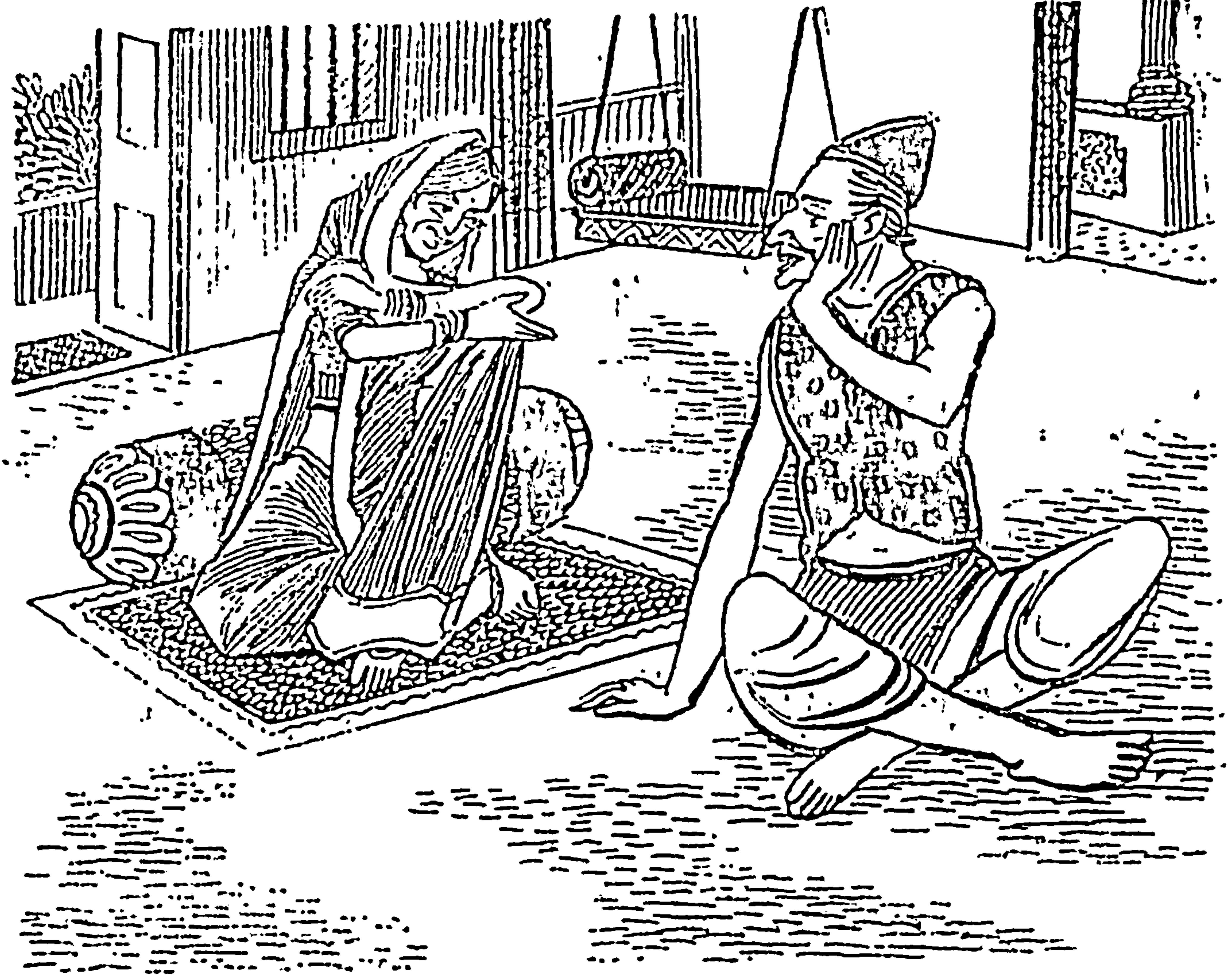
‘ એની ઇચ્છા પૂરી થશે....’ આમ
હી સોનેરી માછલી અદરય થઈ ગઈ.

ઘેર આવીને ઘરડા માછીમારે જોયું
તો એની ઝૂંપડાની જગ્યાએ સરસ
મઝાનું પાકું મકાન બની ગયું છે,

મકાનના વરંડામાં ઘરડી માછણુ
હિંડોળાખાદ ઉપર હોંચકી રહી છે,
આંગણુમાં એક ગાય બાંધી છે, ઘરમાં
ખાવાપીવાની બધી જ સામગ્રી આવી
ગઇ છે.

ગાયની પાસે થોડીક મરઘીઓ દાણુ

ચાણી રહી છે, આજીબાજી અનાજનાં
ખેતરો ઝૂલી રહ્યાં છે, આ બધું જોઈને
માછીમાર ખોદ્યો,

‘હવે આપણે સુખેથી રહી શકીશું.
હવે કોઈ વાતનું દુઃખ નથી.’

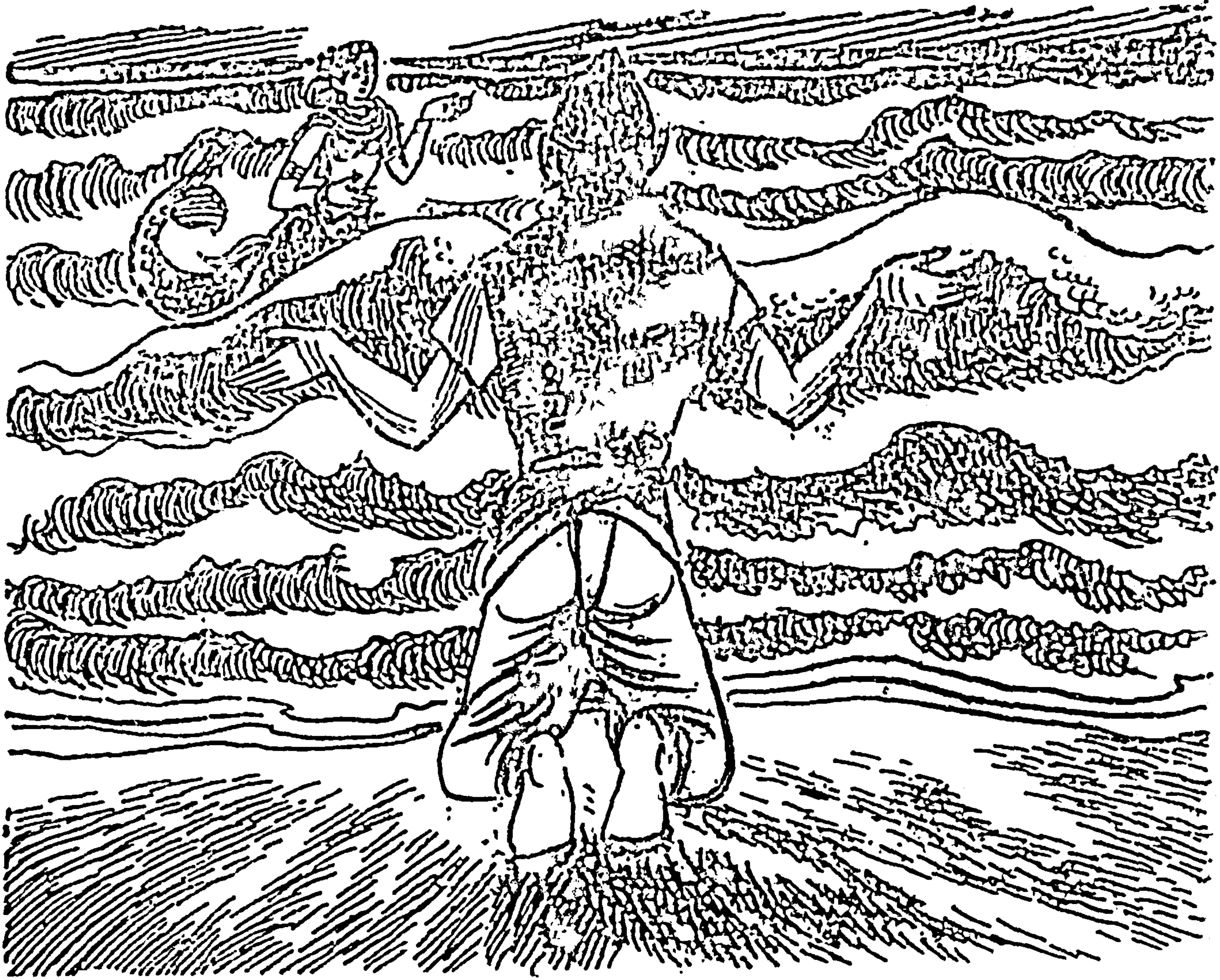
પરંતુ અસંતોષી અને દોલી માછ-

જુને આટલાથી સંતોષ થાય ખરો ?
એટલે એણે ઘરડા માછીમારને કહ્યું—

‘હું તો મહેનત મજૂરી કરી કરીને
આ જિંદગીથી તંગ આવી ગઈ છું. હું
તો શેઠાણીઓની માફક રહેવા માગું
છું, તમે સોનેરી માછલી પાસે જઈને
માગો કે મારે તો હવેલી, નોકરચાકર
અને સુખસંપત્તિ જોઈએ.’

આ સાંભળીને ઘરડો માછીમાર
હુઃખી થઈ ગયો, પણ કહે શું ? ન છૂટકે
એ તો બિચારો દરિયાકિનારે આવ્યો
અને માટેથી પોકાર કર્યો—

‘હે સોનેરી માછલી ! મહેરબાની
કરીને મારી પ્રાર્થના સાંભળ.....!’

અને તરત જ સોનેરી માછલીએ
બહાર આવીને પૂછ્યું.

‘હવે તમારી ઘરડી માછણુને શું
જોઈએ છે કાકા?’

અને માછીમારે માછણુની ઇચ્છાની
વાત જણાવી દીધી.

‘ ભલે, વરદી માછણની ઇચ્છા પૂરી
થશે, બસ ! ’

આમ કહી એ સોનેરી માછલી ચાલી
ગઈ.

માછીમારે ઘર પાસે આવીને જોયું
તા એની ઇચ્છા પૂરી થઈ ગયેલી હતી.

મોટી હવેલી બની ગઈ હતી અને
હવેલીને દરવાજો ત્રણ સિપાઈઓ
હાથમાં તલવાર લઈને પહેરે ભરતા
હતા.

અને ઘરડો માછણ મોટી રાજરાણી
જેવી બની ગઈ હતી.

એ ઝરુખામાં ઊભી હતી.

પેલા ઘરડા માછીમારને આવેલો
જોઈ એ માછણે સિપાઈઓને કહ્યું—

‘ આ ઘરડા સિખારીને ધક્કા મારીને
બહાર કાઢો. ’

અને એ ઘરડા માછીમારને સિપા-
ઈઓએ ધક્કા મારીને બહાર કાઢ્યો.

ખિચારા માછીમારની ટોપી પણ
એકબાજુ ફેંકાઈ ગઈ. એ પણ એક
ખાડામાં જઈને પડ્યો.

ઘરડો માછીમાર ખિચારો ચાલ્યો
ગયો અને ઘોડાના તખેલામાં જઈને
રહેવા લાગ્યો.

એને પોતાની ઘરડી માછાણના
અભિમાન ઉપર રહી રહીને ક્રુઃમ થતું
હતું.

થોડા દિવસમાં જ એણે સાંભળ્યું
કે એની ઘરડી માછાણ દાસદાસીઓને
ઠાકર મારે છે અને જરાક ભૂલ થાય
તો ચાપૂકના ચાખકા મારે છે.

આ સાંભળીને એ ઘરડા માછીમારને
પારાવાર દુઃખ થયું.

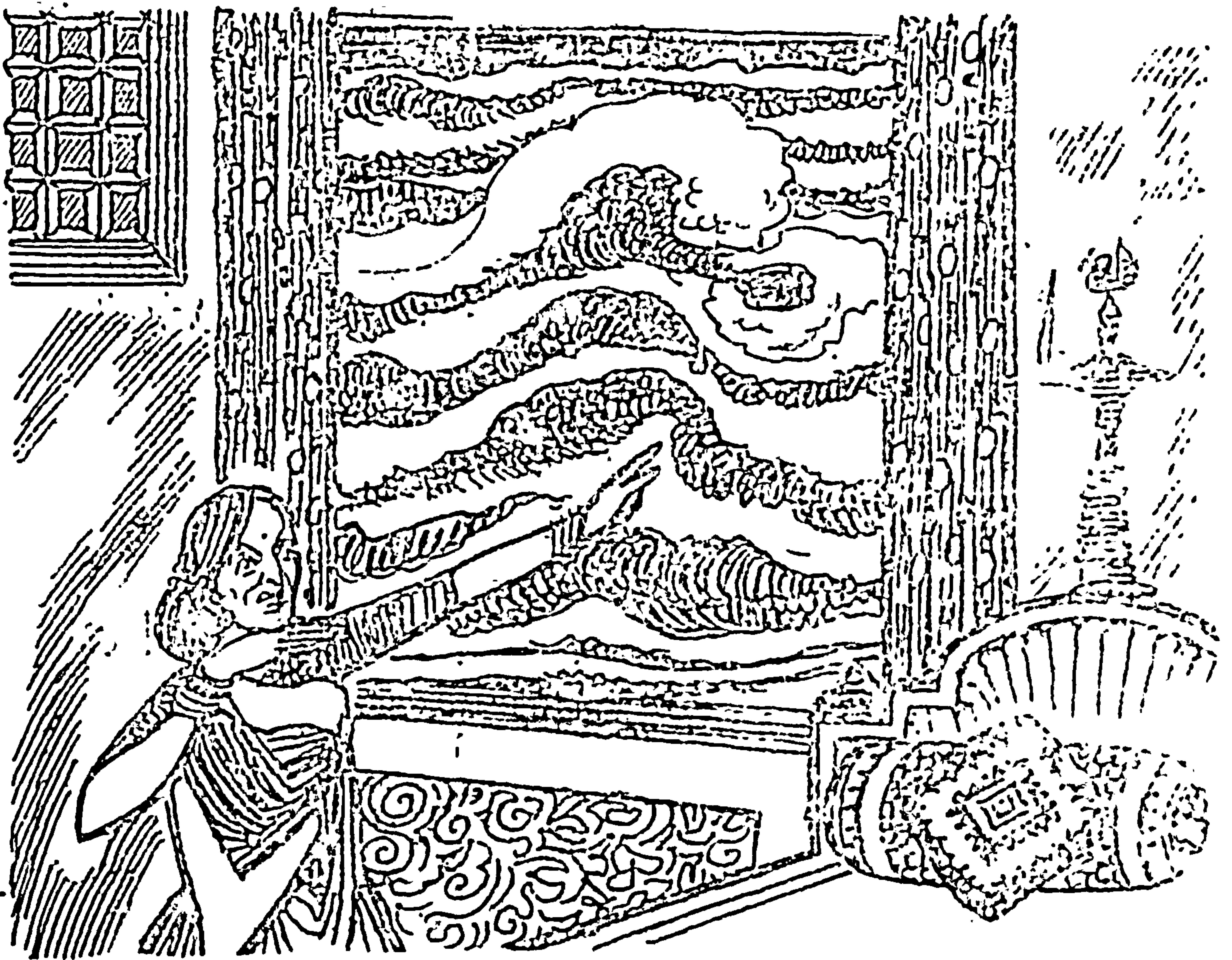
એ જ રાતે ઠરિયામાં એક મોઢું
તોફાન આવ્યું.

ઘરડી માછીયા રાજરાણીની અઢાથી
એ વખતે સૂવા માટે જઈ રહી હતી.

એને દરિયાના ધૂધવાટ ખિલકુંદા
ગમ્યા નહિ. એ ઝરુખામાં ઊભી ઊભી
દરિયાનું તોફાન જોઈ રહી.

એ જ વખતે એના મનમાં વિચાર
આવ્યો—

જો હું સાગરની મહારાણી બની

જાઉં તો સાગરને પણ મારો હુકમ
માનવો પડે, અરે સાનેરી માછલીને
પણ મારો હુકમ માનવો પડે.'

અને બીજો દિવસે એ ઘરડો માછણ
સિપાઇઓને હુકમ કર્યો—

‘ એ ઘરડા માછીમારને હાજર કરો.’

અને સિંચાઈએએ એ ભૂખ્યા
અને અરાક્ત ઘરડા માછીમારનો ઘસ-
ડીનો લાઈ આવ્યા. એનો ખખર પડતી
નહોતી કે એ ઘરડી માછણુનો શાની
કમી છે.

માછીમારનો જોતાં જ માછણુ કહ્યું-
‘તમે અત્યારે જ દરિયાકિનારે
જાવ અને સોનોરી માછલીનો કહો કે
મારી માછણુ મહારાણી દરિયા ઉપર
પણ શાસન કરવા માગે છે તો તમે
સૌ એની તહેનાતમાં હાજર થઈ જાવ.’

આ સાંભળી પેલો માછીમાર
માછણુ તરફ દગર દગર જોઈ રહ્યો.
આ જોઈને માછણુ કહ્યું-

‘ મારી સામે ડોળા ફાડીને શું
જોઈ રહ્યા છો ? જાવ, હું કંઈ એમ
કરો. ’

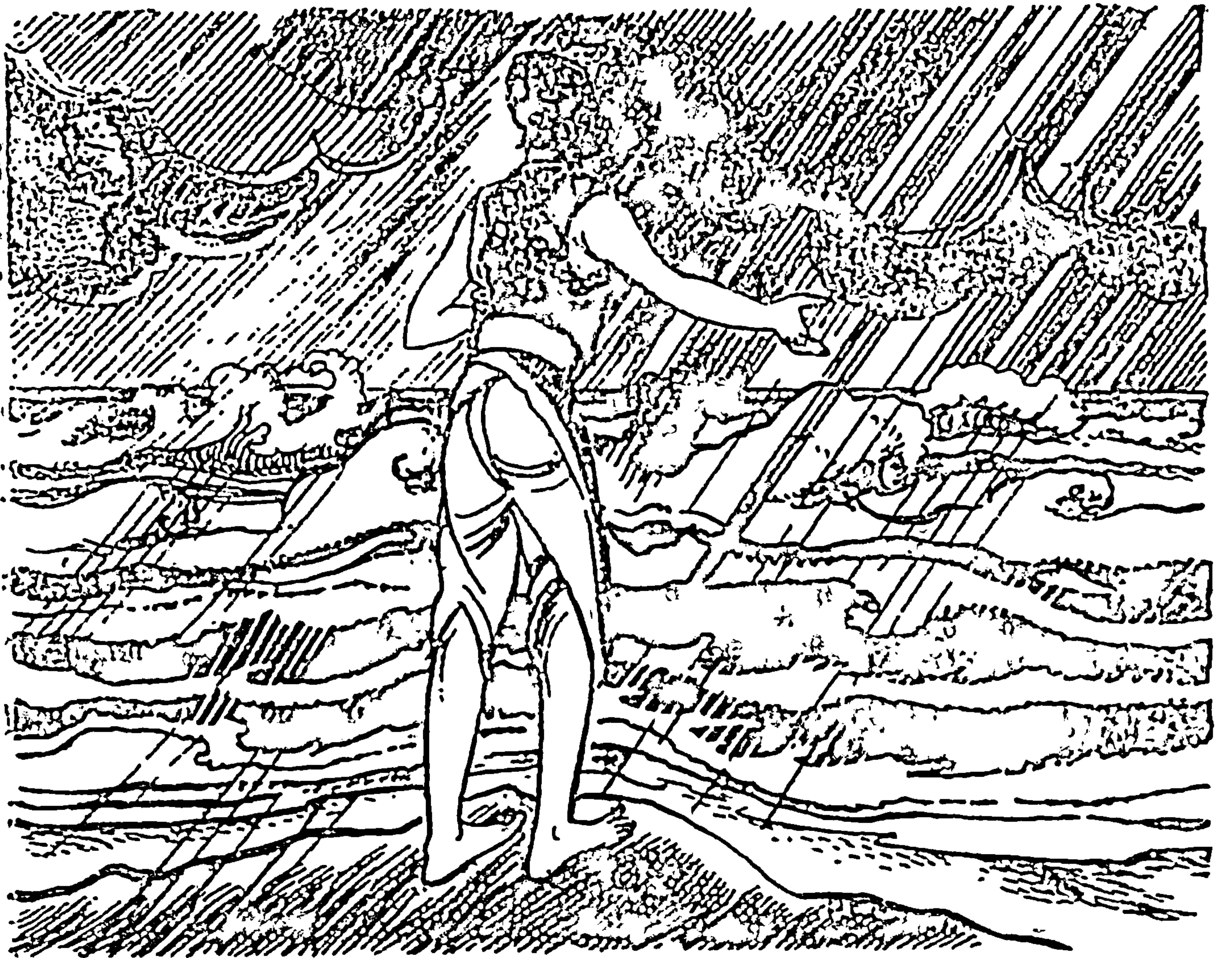
અને દુઃખી થતો થતો એ ધરડો
માછીમાર દરિયાકિનારે આવ્યો.

એ વખતે આકાશમાં વાદળ છવાઈ

ગયાં હતાં, આકાશમાં બીજળી ચમ-
કતાં હતાં, પવનનું તોફાન ચાલું હતું
અને વરસાદનું તોફાન થવાની શરૂ-
આત હતાં.

માછીમારે દરિયાને કિનારે ઊભા
રહીને સાનેરી માછલીને પોકાર કર્યા.

‘હું સોનેરી માછલી, મારી ઉપર
દયા કરીને એક વખત તું પાછી આવ.’

બરાબર એ જ વખતે સમુદ્રમાં
ભયંકર તોફાન આવ્યું.

દરિયાની સપાટી ઉપર ખાણીની
ઊથલપાથલ મચી ગઈ.

વરસાદ પણ એકદમ વરસવા
લાગ્યો.

મૂશળધાર વરસાદ પડવા લાગ્યો.

પેલો ઘરડો માછીમાર પલળતો
લીંજતો સોનેરી માછલીની રાહ જોઈને
ઊભો હતો.

થોડીવારમાં જ એક ભયંકર ગડ-

ઝાડાટ અવાજ થયો, અને ભયંકર
ગર્જના કરતા કાળા કાળા મોઝા ઉપર
એ સોનેરી માછલી દેખાઈ.

એ સોનેરી માછલીએ જરા ગુસ્સો
કરીને કહ્યું.

‘અરે ઘરડા માછીમાર ! મહારાણી

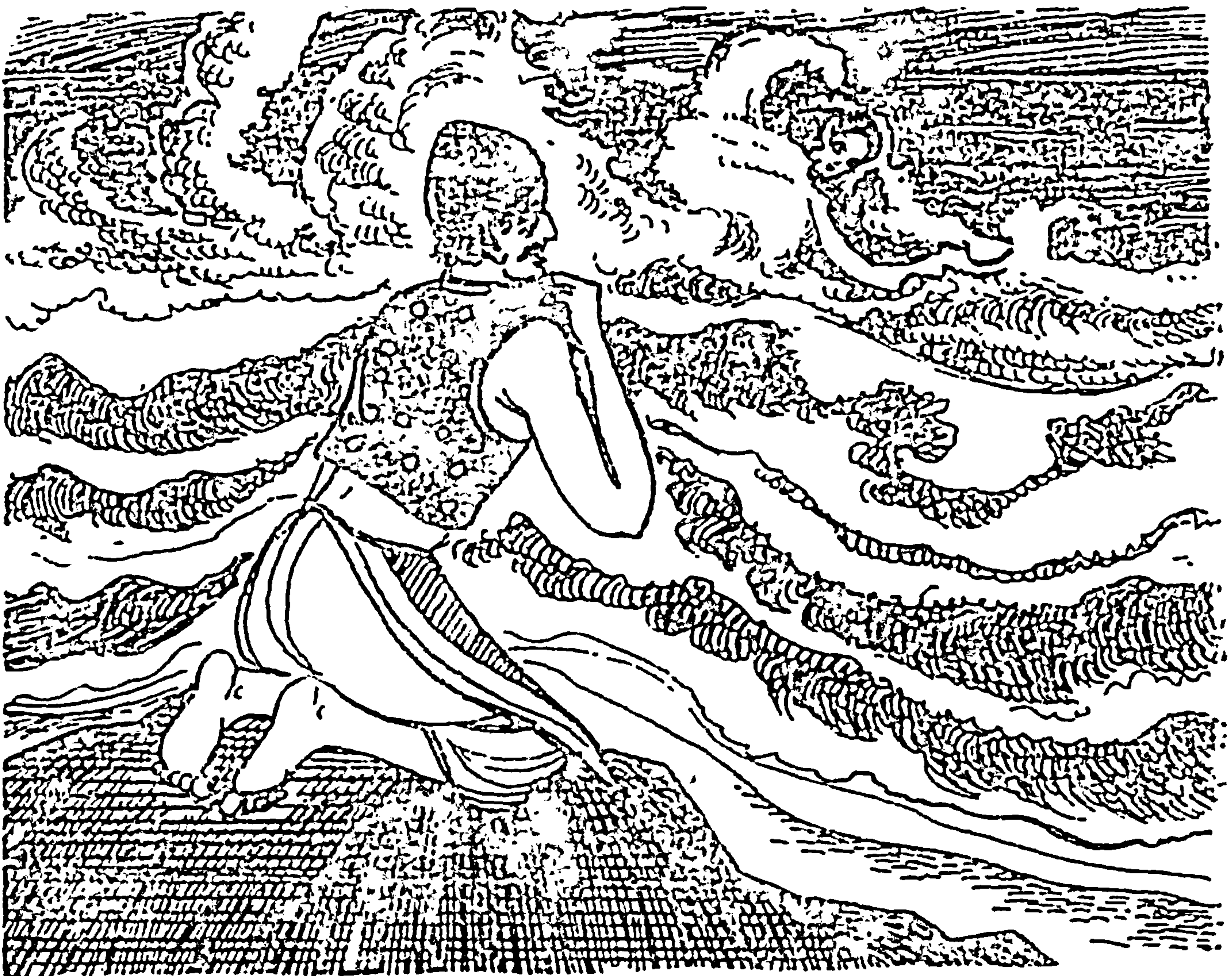

બન્યા પછી પણ તારી ઘરડી માછણુને
કંઈ બાકી રહી ગયું છે ?

માછીમારે ત્રણ વખત એ સોનેરી
માછલીને નમન કર્યાં.

પછી માછણુની ઇચ્છા એને કહી
સંભળાવી.

આ સંભળતાં જ સમુદ્રને એકદમ

જાણે ગુરસો વડયો હોય એમ એકદમ
ઊંછળવા લાગ્યો.

ઊંછળતા દરિયાએ એક ભયંકર
ગર્જના કરી અને પેલી સોનેરી માછ-
લીને પોતાની અંદર સમાવી લીધી.

આથી સોનેરી માછલો કંઈ જ
જવાબ આપી શકી નહિ.

આથી ઘરડો માછીમાર નિરાશ થઈ
ગયો. નિરાશ થઈને એ પાછો ઘેર
આવવા રવાના થયો.

ઘેર આવીને જોયું તો અહીં પણ
ફેરફાર થઈ ગયો હતો.

રાજમહેલની જગ્યાએ મૂળ હતી
એવી જ ઝૂંપડી બની ગઈ હતી.

અને એ જ જૂને! તૂટલો ખાટલો.
 નહોતા રહ્યા હવે નોકર કે ચાકર
 અસંતોષનું આણું છે. અને અસિ-
 માનનું પણ એણું જ છે.

સંતોષી નર સદા સુખી.

હાખાનું નાક

કાશી નામની એક નગરી હતી.

એ નગરીમાં બ્રહ્મદત્ત નામનો એક
રાજા રાજ કરતો હતો.

એ રાજા પાસે એક પ્રાહ્માણુ હતો.
તે તલ્લવારનાં લક્ષણુ ખતાવતો હતો.

હેઠ પાણુ લુહાર તલ્લવાર ખનાવીને
લાવે ત્યારે તેને ખરીદતાં પહેલાં રાજા
એ તલ્લવારની પરીક્ષા કરવા માટે પેલા
પ્રાહ્માણુને આપે.

તલવાર જોઈને એ બ્રાહ્મણ કહી
આપે કે તે સારી છે કે ખરાબ.

એ બ્રાહ્મણ ખૂબ લાલચુ હતો.

તલવારનું લોખંડ સારું છે કે
ખરાબ એ જાણવા માટે એ તલવારને
સૂંઘતો હતો.

એનું કહેવું એમ હતું કે તલવાર
સૂંઘીને પોતે કહી શકતો કે એનું લોહું
સારું છે કે ખરાબ !

ખરી રીતે તો એની આ રીત એક
ચાલબાજ હતી.

જે લુહાર એને લાંચ આપતા એની
તલવારનાં એ વખાણ કરતો અને જે

જે દોઠો હાંચ આપતા નહિ એની
તલવારને એ વખોડતો.

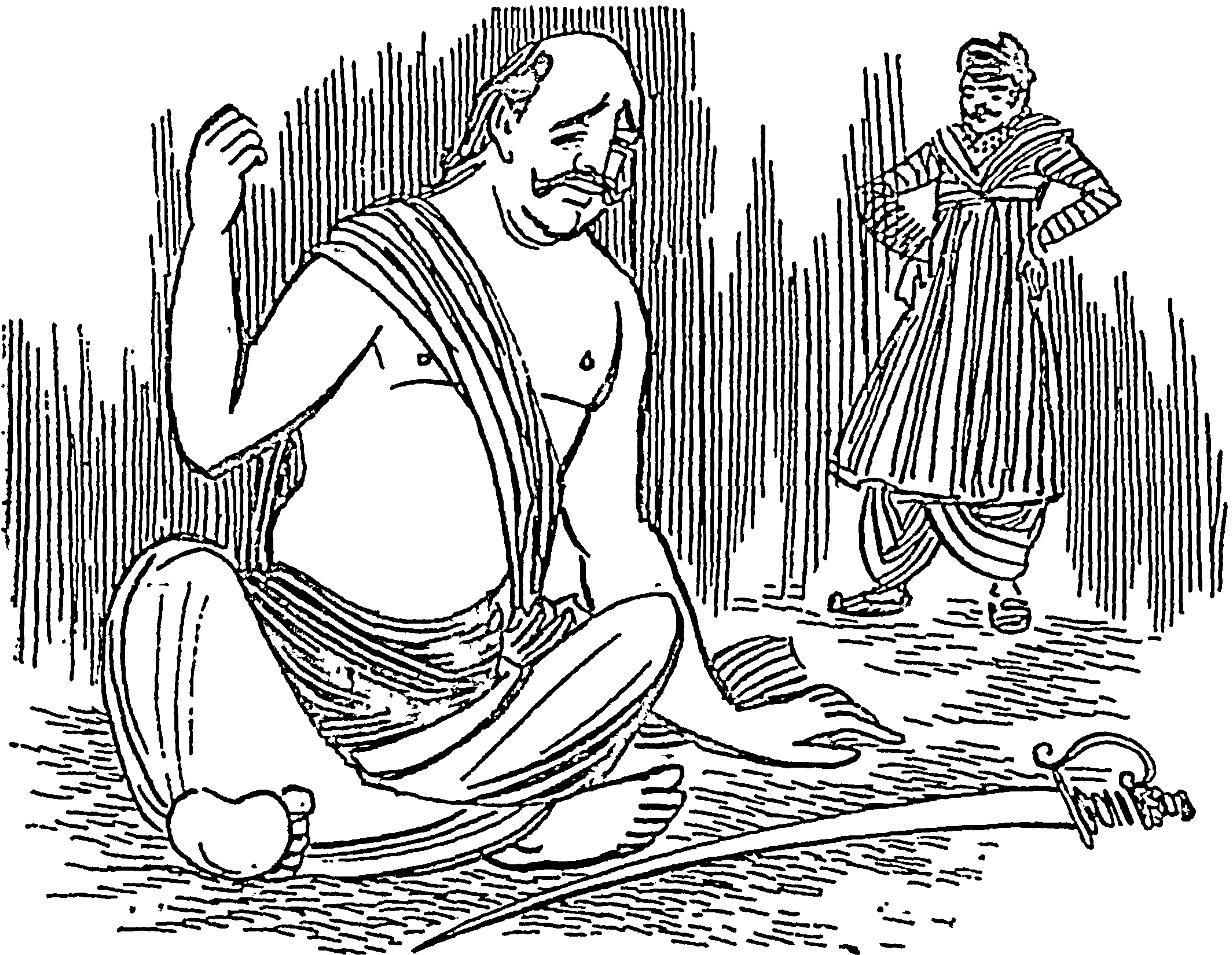
જેની તલવારનાં એ વખાણ કરતો
એની તલવાર રાજ ખરીદી દેતો. જેની
તલવારને એ વખોડતો એની તલવાર
એને પાછી આપવામાં આવતી.

એક વખતની વાત છે.

એક ગરીબ લુહાર સરસ મઝાની
મજબૂત તલવાર બનાવીને લાગ્યો.

રાજાએ એ તલવાર પ્રાસાણુને આપી.

પ્રાસાણુ એ તલવાર હાથમાં લીધી,
એને સુંધી અને પછી કહ્યું.

‘મહારાજ ! આ તલવાર સારી નથી
તથા લાભદાયક પણ નથી !

એ તલવારનો સારી કેવી રીતે કહી
શકે ? તલવારનો સારી કહેવડાવવા
માટે તો એનો લાંચ આપવી પડે.

અને આ લાંચ આપવા માટે એ
ગરીબ લુહાર શક્તિમાન ન હતો.

પરિણામ એ આવ્યું કે રાજાએ
એની તલવાર ખરીદી નહિ.

એને એની તલવાર પાછી આપી.
આથી એ ગરીબ લુહાર દુઃખી થયો.
પણ એ લુહારને ખૂબ લાગી ગયું
એટલે એણે બદલો લેવાનો નિર્ણય
કર્યો.

અને એ લુહાર ચાલ્યો ગયો.
થોડા દિવસ વીતી ગયા એ વાતને.
એ લુહાર ખીજ તલવાર બનાવીને
લાવ્યો. એ તલવાર જ્યારે મ્યાનમાં
મૂકી ત્યારે એણે થોડી મરચાંની ભૂકી
પણ મ્યાનમાં ભરી દીધી.

એ લુહાર તલવાર લઈને રાજા પાસે
આવ્યો.

રાજ્યે નિયમ મુજબ એ તલવાર
ચેલા પ્રાહ્મણને આપી.

પ્રાહ્મણે મ્યાનમાંથી તલવાર કાઢી
અને સુંઘવા માટે નાક પાસે લઈ ગયો.

અને મર્યાની ભૂકી લીધે અને
તરત છીંકે આવવા માંડી.

છીંક આવતાંની સાથે જ એનું નાક
તલવારની ધાર સાથે ટકરાયું.

અને તરત જ એનું નાક કપાઈ
ગયું.

જે દરબારીઓ એ બ્રાહ્મણને ઠગ
સમજ્યા હતા એ દોડે તો ખૂબ રાજ
થયા.

એને પોતાની કરણીનું ફળ મળી
ગયું.

અને પેલા ગરીબ લુહારની ચતુરાઈને
લીધે બીજાઓ જે હાંચ આપતા હતા,
તેઓની હાંચ બચી ગઈ.

ત્યારથી તલવારનો સોદો ગુણને
લીધે થવા માંડ્યો, પૈસાના ભેરે નહિ.

રાજાને એ બ્રાહ્મણની સ્થિતિ જોઈને
ક્રયા આવી.

એટલે રાજાએ અને લાખનું નાક
કરાવી આપ્યું. અને નાકની જગ્યાએ
બરાબર ગોઠવી આપ્યું.

અબાણ્યાને તો બબર જ ન પડે
હે આ એનું નાક ક્ષાયું છે હે ખોટું.

રાજાએ ત્યારથી એ બ્રાહ્મણને લોકોની
સેવા કરવાનું કામ સોંપ્યું.

પ્રાહ્મણ દોઢેની સેવા કરવા લાગ્યો.

એક દિવસની વાત છે.

પ્રાહ્મણ દોઢેની સેવા કરતો હતો.

ઘણા દોઢો મેદાનમાં એકઠા થઈ ગયા
હતા. સૌની સાથે એ મહેનત કરતો
હતો.

એ વખતે તડકો પણ ઘણો હતો.

આ તડકામાં એ પ્રાહ્મણનું લાખનું
નાક ઓગળી ગયું.

નાક નીચે પડી ગયું.

અને દોઢો આ પ્રાહ્મણની જૂની
વાત જે ભૂલી ગયા હતા તે યાદ આવી
ગઈ.

ખરેખર, લાલચુ અને ઠગ લોકોને
પોતાની કરણીનું કંઈ મળ્યા વગર
રહેતું જ નથી.